

LITERATURA

- Borjeson J., Reisfeld R., Chessin L. N., Welsh P. D., Douglas S. D., 1966. Studies on human peripheral blood lymphocytes *in vitro*. I. Biochemical and physiological properties of pokeweed mitogen. *J. Exp. Med.* 124, 859.
- Chessin L. N., Borjeson J., Welsh P. D., Douglas S. D., Cooper N. L., 1966. Morphological and biochemical studies on the transformation of lymphocytes by pokeweed mitogen. *J. Exp. Med.* 124, 873.
- Czerski P., 1967. Badania nad zdolnością komórek tkanki limfoidalnej do wielokierunkowego różnicowania się.
- Czerski P., Szmigielski S. The effect of *Phytolacca decandra* extracts on the lymphatic system. *Folia Haematol.* (Lipsk) — w druku.
- Czerski P., Bartoszewicz W., Stodolnik-Barańska W., Szmigielski S. Cytologic and electron microscopic studies on blastic transformation of lymphocytes induced *in vitro* by *Phytolacca decandra* extracts. *Annal Immunol.* — w druku.
- Douglas S. D., Hoffman P. F., Borjeson J., Chessin L. N., 1967. Studies on human peripheral blood lymphocytes *in vitro*. III. Fine structural features of lymphocyte transformation by pokeweed mitogen. *J. Immunol.* 98, 17.
- Farnes P., Barker B. E., Brounhill L. E., Fanger H., 1964. Mitogenic activity in *Phytolacca americana* (pokeweed mitogen). *Lancet* ii, 1100.
- Steffen J., 1966. Badania w hodowlach limfocytów stymulowanych fazeoliną. *Pozn. Tow. Przyj. Nauk, Wydż. Lek. T.* 34. 201.

ANDRZEJ MICHALSKI

OGRÓD BOTANICZNY IHAR'u

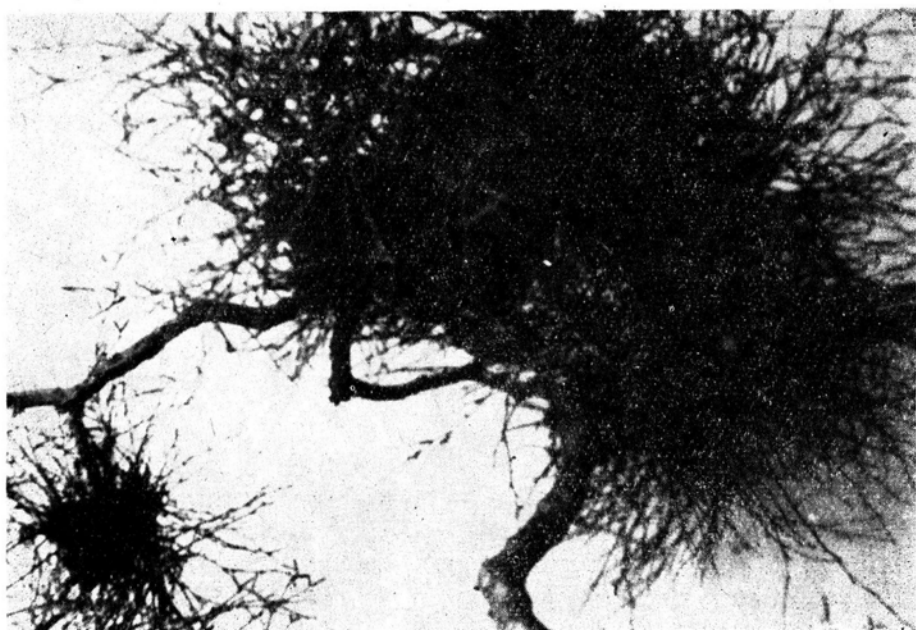
**TAPHRINA TURGIDA SADEB. NA BETULA VERRUCOSA EHRH.
W REJONIE NADMORSKIM NA ZACHÓD OD WŁADYSŁAWOWA**

W latach 1965—1968 na trasie Władysławowo-Karwia-Żarnowiec, biegnącej wzdłuż wybrzeża bałtyckiego (woj. gdańskie) obserwowano na gałęziach brzozy brodawkowatej (*Betula verrucosa* Ehrh.) masowe występowanie tzw. „czarcich mioteł“ [balais de sorcière (fr.), escebon (hiszp.), „Nester“, Hexenbesen (niem.), withes brooms (ang.), wiedminy miety (ros.)], powodowanych przez patogena grzybowego, szpeciaka brzozy brodawkowatej — *Taphrina turgida* Sadeb. (syn.: *Ascomyces turgidus* Phill., *Exoascus turgidus* Sadebeck (z grupy grzybów workowych zewnętrzniaków (*Taphrinales*, *Ascomycetes*)).

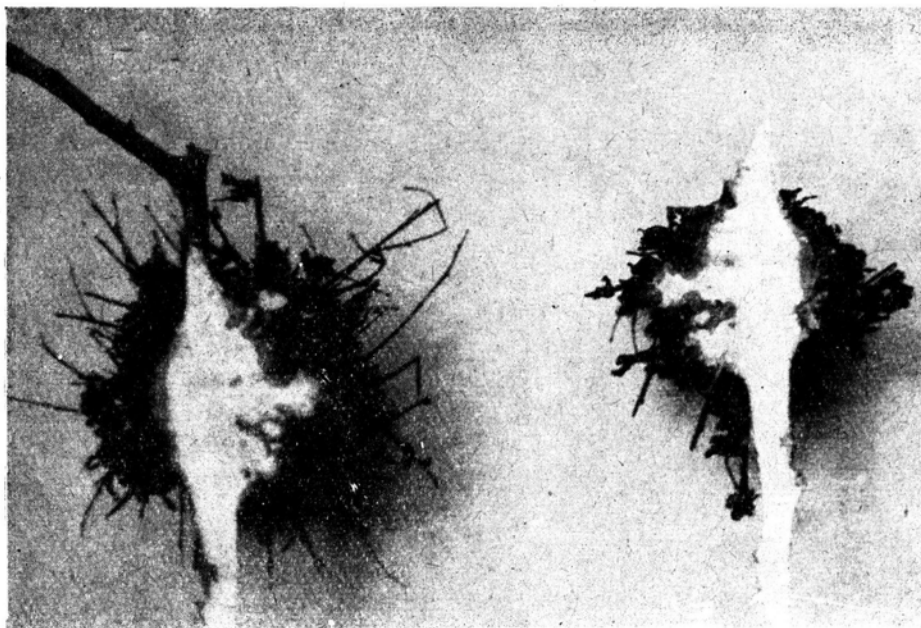
Brzoza brodawkowata jest pospolitym drzewem przydrożnym, leśnym i przydomowym terenów północnej Polski. Na wspomnianym wyżej obszarze często można ją spotkać przy drogach polnych, względnie przy szosach, jako osobno stojące, miejscami porażone szpeciakiem drzewa. Twory o zniekształconym układzie pędów o średnicy do kilkudziesięciu centymetrów w liczbie nieraz dochodzącej na jednym drzewie

Ryc. 1. Porażone grzybem — *Taphrina turgida* Sadeb i zdrowe okazy brzozy brodawkowatej, rosnącej przy szosie Karwia-Żarnowiec w okresie późnej jesieni

Ryc. 2. Gałąź brzozy brodawkowatej z „czarcią miotłą”. Widoczne miotliste ułożenie pędów

Ryc. 3. Przekrój gałęzi brzozy brodawkowatej w miejscu gdzie rozwinęła się „czarcia miotła“

do 25 i więcej, oglądane z daleka przypominają wronie gniazda. Na brzozie tworzą się krótkie i cienkie pędy miotlaste, rozpierzchłe, częściowo obsychające, na wiosnę pokrywane się bladawym listowiem o chorobliwym wyglądzie. W okresie owocowania grzyba dolna strona liścia pokrywa się szarawym nalotem. W długich szeregach porażonych drzew sporadycznie występują drzewa zdrowe, wolne od „czarcich mioteł“. (ryciny 1, 2, 3).

LITERATURA

- Garbowski L., 1964. Zarys fitopatologii ogólnej, Warszawa.
 Peace T. R., 1962. Pathology of Trees and Shrubs, Oxford.
 Wanin S. I., 1955. Liesnaja fitopatologija, Moskwa-Leningrad.

JANINA ANDREARCZYK

ARUNDO DONAX L. W OGRODZIE BOTANICZNYM UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO

Duże zapotrzebowanie na drewno niezbędne dla różnych gałęzi przemysłu, a także potrzeba zwiększenia ilości surowca dla przemysłu celulozowego spowodowały iż zwrócono uwagę na pewne gatunki roślin o drewniejących pędach. Jedną